

آیه اولوالامر و اطاعت از امام زمان (عج)

<?xml encoding="UTF-8?">

مقدمه

در این نوشتار قصد داریم با ذکر چند نکته به کمک آیات و روایات مفهوم «اولوالامر» را بیان کنیم، به راستی این اولوالامر، چه کسانی هستند، که خدا در قرآن بدون قید و شرط، دستور به اطاعت از آنان می‌دهد.

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَ الرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَ أَحْسَنُ تَأْوِيلًا.» (نساء/59) ای کسانی‌که ایمان آورده‌اید! اطاعت کنید خدا را! و اطاعت کنید پیامبر خدا و اولوالامر [اوصیای پیامبر] را! و هرگاه در چیزی نزاع داشتید، آن را به خدا و پیامبر بازگردانید (و از آن‌ها داوری بطلبید) اگر به خدا و روز رستاخیز ایمان دارید! این (کار) برای شما بهتر، و عاقبت و پایانش نیکوتر است.»
اما نکاتی درباره این آیه:

نکته اول:

طبق نظر شیعه و روایات اهل سنت، «اولوالامر» فقط منحصر در معصومین می‌باشد. آن‌چه واضح است این است که «اولوالامر» باید معصوم باشند، چرا که اگر بگوییم معصوم نیستند، لازم می‌آید که خداوند دستور اطاعت مطلق، از غیر معصوم را داده باشد و این قبیح است و نمی‌توان به صورت بی‌قید و شرط از شخصی که خطا و اشتباه می‌کند، اطاعت و پیروی نمود.

فخر رازی درباره «اولوالامر» چنین می‌گوید: «خداوند تعالی به اطاعت اولی الامر بدون هیچ قید و شرطی دستور

داده است و هر که را خداوند بدین صورت به اطاعتش امر کند، به طور قطع مصون از خطاست. بنابراین اولی الامر باید از خطا مصون باشند...» (1)

نکته دوم:

سیوطی از علمای مفسر اهل سنت در ذیل آیه مذکور «اولوا الامر» را این چنین بیان می کند که: «اولی الامر یعنی صاحب فقه و علم.» (2)

اکنون سوال ما از مخالفین مهدویت این است که چه کسی در این زمان صاحب فقه و علم می باشد؟ چه کسی در این زمان اطاعت مطلقش (طبق آیه مذکور) واجب است؟

مفسر مشهور اسلامی ابوحیان اندلسی مغربی در تفسیر بحر المحیط می نویسد: «این آیه در حق علی و ائمه اهل بیت (علیهم السلام) نازل گردیده است.» (3)

آیا اهل بیت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در این زمان کسی به جز امام مهدی (علیه السلام) می تواند باشد؟ همان کسی که وجودش طبق روایات صحیح اهل سنت و وهابیت (4) ثابت شده است.

تنها سؤالی که این جا باقی می ماند، این است که الان که امام زمان (علیه السلام) غایب است، چگونه از ایشان تبعیت کنیم؟

پاسخ:

در حدیثی از امام زمان (علیه السلام) در کتب اهل سنت می خوانیم که: «من شما را به سوی خدا و پیامبرش می خوانم و از شما عمل به قرآن و نابودی باطل و احیاء سنت پیامبر خدا را خواهانم.» (5) پس دستور این امام این است که عمل به قرآن و دستورات پیامبر اکرم را در زندگی اجرا کنیم.

پی نوشت ها :

1. «أن الله تعالى أمر بطاعة أولي الأمر على سبيل الجزم في هذه الآية و من أمر الله بطاعته على سبيل الجزم و القطع لا بد و أن يكون معصوما عن الخطأ، إذ لو لم يكن معصوما عن الخطأ كان بتقدير إقدامه على الخطأ يكون قد أمر الله بمتابعته، فيكون ذلك أمرا بفعل ذلك الخطأ و الخطأ لكونه خطأ منهي عنه،....». فخر رازی، التفسیر

- الكبير، ناشر: دار إحياء التراث العربي، مكان چاپ: لبنان، بيروت، سال چاپ: 1420 هـ. ق، ج10، ص: 113
2. «أخرج عبد بن حميد و ابن جرير و ابن أبي حاتم عن عطاء في قوله أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ قال طاعة الرسول اتباع الكتاب و السنة وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ قال أولى الفقه و العلم». سيوطي، الدر المنثور في التفسير بالماثور، ناشر: كتابخانه عمومى حضرت آيت الله العظمى مرعشى نجفى (ره)، مكان چاپ: ايران، قم، ج 2 ص 176
3. ابوحيان اندلسى، بحر المحيط، چاپ: مصر، جلد 3 ص 278.
4. تواتر احاديث امام زمان (عج) حتى در كتب مخالفين شيعه
5. «اتى ادعوكم الى الله و الى رسوله و العمل بكتابه و اماتة الباطل و احياء سنّته». عبدالعزيز المقدسى الشافعى السلمى، عقد الدرر فى اخبار المنتظر، مشخصات نشر: قم، مسجد مقدس جمكران ، 1424ق، ص 146